

8479

10.4 911
v. 1

Znaczenie Aten
dla ludzkości

Wspaniały temat ten został mi narzucony.
Sam nie byłb. go wybr. obrać, bo jest nad siły
moje a każd. filozo. potwier. to zdan. może.
Bo filo. wszystk. organiz. o znaczen. stąd któr. nie-
filoz. wypt. tych. niezrozu. posługu. się Filo.
wtedy pow. że nie wie ani co Ateny ani co ludzk.
To za poz.: tak dawn. przez tyle tysiąc. wiedz.
że w dziedzi. znaczen. ich trud. zrozu. Od jakiej
dystka. Ale jedn. nie zbrzd. się od niej odsun.
innemu stało. się. które nie wystka: w jego. ubezt.
jedno wszystko pozwol. otworz. na publicz. wystąpi.
chwiał. dziś przedewszyst. zebranym Panom dzięk.
twór mojej sympa. uwspółcz. przedm. gdy chodzi o
wielk. ideały ludzkości

Poniew. pojęć. w nauk. ścisł. rzadko kiedy się ściśl. okre-
ślo. a to samo odno. się tych. do ścis. nien. raczej
zew. [illegible] trudn. i niezrozum. zdan. się polit.
ery nien. przetłum. najprost. na jasny [illegible]. [illegible]
A że to jest konieczn. dowodz. [illegible]. [illegible].
logik: że przez. każd. terminus t.j. pojęć: nau-
kowe ma w każd. pisar. inne znacz. Tak
ubolewa Husserl prof. Getting. [illegible] z
najtęższ. logik. niem. a z najpopularn. czyt. [illegible].
tyt. jedn. [illegible]. [illegible] Stuart Mill [illegible] kon-
stat. to samo a to [illegible]. przerazi. [illegible].
czytelni. Kto nam powie, co to Ateny lub
co to ludzkość? Ponie. dzisiej. zdan. będą nieścisło
a co gorsza, między sob. sprzecz. i niezrozum.: [illegible]
się jak [illegible] i [illegible] [illegible] będąc o [illegible]

Dawn. filolo. który jeno. słów. pisa. po Teorii. i miał wszystko. narodo. wewnętrz. porn. tego języ. Coż dziwi, że tam. nas też. zajmo. określi w ten spos. piękn. i prosty: Civitas Athenae est humanitatis parens. — Tak wyp. z Tygd. Creuzer, głośn. filolo: mi w r. 809 zeszytach. mowy która przeszła ku objęciu swojej profesu. w Leyden a która drugi raz ogłoszo. w r. 826 gdy był wybrany w Heidelbergu zrobiła wielk. wrażenie: wiadomo że długo prostan. greck. które elektryzo. ma całe lata uśpione. I mowa była za tą pomocą obudziło: najpierw. uwagę, potem drugie - nici. uczuć podbity - ujmed. podległe!

Powst. greck. wybuch. 821 z nierychł. pomocą Krajowi a rzu. wielk. ofiarą ... — 10 czerw. 822 zdoby. Ateńczy. ram. Kekropsa i po 366 lat przebyw. tam Turk: znowu Ateń. tyli u sieb: panami — Ale w r. 827 Turcy zdobyli Miasto łańcuchy a 5° czerw. także Ateny — które wtedy były zupełn ogołoco. przez ludzi

Dopiero: 830 rozp: Mieszkań. mozn wnieść do miast.
gdy naprzód Ibrahim Pasza rozkaz wymarsz. zamiast
swoj. ustąpić wojsk z Grecji. Grecja była wol
wolna: ale wyzbawi. Ateny. Gdy załog. turecka
31 mar. 833 opuści. Akropolis miast. Same
było kupą ruin. Nikt ten miast. nie mógł.
To też powątpiew. czy Ateny zrujno. mogą być wyznacz.
na stolicę. Ale wow. zmartwychwstał. państ: Jedni radzili
Nauplię obrać, inni Korynt. w końcu pod Schellingiem: zmartwychwst.
stolic: Pallady ozdobio. 18 wrześ. 834 Ateny stolicą.
Dzisiaj cała opin. Europy. była zadowolo: bo ruiny
Partenonu i tyl. innych pomników, jakich wielkie w naszem
miastach stawia i stawiają. miasto wyjątko. stawy
Od tego czasu upłynęło już jakie siedemdziesiąt kilka
lat i Akropol - Pustynia która wzdł. się ześle od
Akropol. aż do Pireą —

Jest dzisiaj okryta willami, pałacami, ślicznemi folwarkami a przedewszystkiem Ateny i Pireus mają wygląd miast bogatych, cywilizow. Niemałe i jedn. przypuścić że to kraj zamożny lub moral: ale o tem trudniej się rozwodzić.

3

Rządy tur. nad Grecyą i Aten. nie były osobliwe. Po zdoby. Konstantynopo. 29 maj: 1453 na wschodzie Europ. gdy przez tysiąc lat jeszcze Konstanty. (drugi Rzym) jako ognisk: kultur: i polit: przez przyjęcie się starożyt. cywiliz. z rzymsk. polity. organizacyą i dziedzic. religij = zaległ się tamtejsze: wschodnie: ignorancya: wszystk. co stworzy. świat stary. co przeciw. dziedzicz. a budzi nowe organiz. państwo. narod: tworzą: na podstaw. Korana i bezwzględ. woli panującej. Ten organizm wtedy był potężny i zagrożo. cały zachodni. W każdy raz cywiliz. Upadek w r. 1453 przed oddzielenie na półwysp. grecki, południe. stokach Bałkan władza pnowa bizantyjska — Włoskie zwłaszcza wszystkie na Weneckie wyspy morza egejsk. — porzucił tylko do Wenecji

lub do ich wytwor. handlow. malar. Akropolis aten.
bezpo. się do czerw. 1458 – panowan tam jakiś wasal
turecki = Franco Acciajuoli – i otrzym. od sułtana
Mohameda II (zdobyw. Konstantynop.) = w darze księstwo
posiadan. Teb

Gregorov. II. 381 Frankowie nadz. 2 i pół wieku w Aten. ale
nic nie zrobił. dla miasta = upad. dynast. frank. był bez starcy
Upad. Aten nie zrobił wkład. żadn. na zachodzie wrażen. – dowód
czy. uzysk. do końca. przez Turków.

383 Pod koniec sierp. 1458 Mohamed II odwiedz. Ateny
był okrut. niemiłosier. ale lubił bard. wykształcen. – lubił
się w antykwar. star. i now. – czytyw. (tak zapew. Frantzes
histo. który go znał osobiś.) życio. Alex. Wielk. i Teo-
dozjusza = sztar. się dla pracy = a mówił po grecku
łac. arabsk. chaldejsk. i persk. – czytyw. – także po turec.
Także Turcy tacy – zwłaszcza zaczęli, że wśród jakiś szcze-
[illegible] przed Aten.

Panegirysta i dworak Mohameda II – Krytobulos
późniejszy administr. Imbrosu = napisał [illegible]

4

a chociaż słówk. nie wspomi. o zdoby. Aten i wcześnie ostat. z Acciajolich – wystawia wyrazki Sułt. po Aten. i obok i Sfyngmy jak Sułt. zachwyc. jest miast. zwłaszcza i akropolu Ludu. było mało Pius II Piccolomini zarzu. że Ateny podów. robią wrażen. małego grodu i że sławą swoją zawdzięcza ... zamkowi stojącą na miejsce świąty. Pallady

Gregor. II 387

Sułt. zdem. wszyst. życzenia ... ale obdz. ... λίθοι τῶν περσῶν – wyrzucił. im ... przywileje rodzinne

Ostateczn. rządy turec. które zacz. się w r. 1458 – niezwykłe ... szkody powstk. ... ... stały się ... Ateny stat. ... fideikomis. naczelnik. cesar. haremu = Na Akropol. rządz. załoga turecka, ale miast. rządziło swemi interes. długi ... – a kościół prawost. grecki – ... przez ... kościoł. które ... upad. A zarazem ... Kislar Aga opiekow. się potrzeb. miast. w Konstantyn. broniąc od nadużyć ... z turcam

Zapom. wojna ciągł. twa: międ. Wschod. a Zachod. i wśród
Ateny uniezp. od upad. ale nie turecki.

Już w lip. 1467 – czyli sześć lat po śmier. wielk. Mahometa II Wenecjan. wdarli się do Aten choć nie śmieli uderz. na Akropol, ale wiest. gruntow. przez swoich wojsk. i najemn. żołdak. splondrow. Powoli zda. kolon. greck. w posiadan. Wenec. i Genui dostaj. się pod turec. panow. –

Greg. II. 410

Eubea 12 lip. 1470 – Mohemed II wchodzi do ptom. Negroponte – tak. Wenec. traci swój największy oradę po upad. Konstan. – potem inn. mniejsz. posiadło. nareszc. Egina – nareszcie Rhodus tryum. przez Johanni. zdoby. przez Tur. w r. 1522

Greg. 418

Za rząd. Solim. I 1519-60 = dochodz. do kolosal. znaczen. = współczes. Karola V i Lutra – Afryka należ. do niego od Egyptu do Algier. – na półn. w Europie rozcz. po za Dunaj i obejm. połd. Węgier. Cały półwysep bałkań. i Grecya i Azya mniejsza i Syrya i t.d. aż do morza czerw. – wszyst. wyspy morza Egejskiego

A Zachód na któr. post. wielka monarchia Karola V - któr. rządca poza Ocean do nowo odkryt. Ameryk. który się zarazem przyto zakut. w[...] Francji i Włoch ... refom [...] które się doprowadz. do żadn. porządku [...] reformacyi i straszne wojny domowe. —

Wogól. składa się na obniżen. wartości Grecji = [...] że nowo odkryt. drogi handlu. podkop. znaczen. Wenecji i [...] interes. handlu. Europ. Zachód nie [...] się na istotne ani nie wziął naprawdę Grecji ze względ. [...] turecki. z [...] A tu [...] związ. wpoid. z [...] polity. Zachodu.

Świat. v. 1493 Hartman Schedel wiem numeris. z [...] z napis. te [...]: Athenae civitas fuit praeclarissima in attica regione cujus pauca vestigia quaedam manent. = Widzi to i [...] z Euro: Aeneasza Sylviusza

5

Greg. 1/1

411

Grego. 413

Podróżn. który w okr. międ. 1530–1550 alb. nie nadzwyczaj. o tem mieśc. albo był opuszcz. odkrył, że tam jest kośc. kolumn, obelisków, kolejów, w któr. podobn. mię. do Grec. mien. odrzy ... itd. ale miesz. sam. zamieszk. przez Turk. Grek. i Żydów. mało się interesow. temi zabytk.

Ale wojny w greck. morz. nie ustaw.: Cypr zdoby. przez Turk. i Famagusta w r. 1571 –

rok. 7 paźd. tegoż roku wielk. zwycięst. mors. pod Lepanto odnies. przez trzy floty z papież. Hiszp. i Wened. – naczel. admir. był Don Juan d'Austria – dowódca floty papiesk. ks. Colonna –

I znow zajęt. się na Zachod. gdy przecz czyt. ulubion. Greckiej klasyczn. – co się dzieje z resztami miast Grecji =

Filhel. niem. Martin Kraus profes. klasycz.-filolo. w Tybindze postaw. to pytan. i stąd się nieśmiertel.

W. 1573 napis. list do Teodozyu: Zygomalas, sekretarz patryar. Konstantynop. aby dowiedz. się, czy prawda jest, co mówią uczona. niem. że matka wszech nauk nie istn. więcej że przez krol. chatek rybacki znikn. z powierzch. ziemi 6.

Odpow. wykształcon. Bizantyj: a później list księdza greck. Symeone Kabasyles z Akarnanii, zajęt. w tym wzgl. patryarch. przynosi pierw. pewną wiadomość, dalsz. trwan. miast. i trud. świat. co do pozost. dalsz. wegetuj. ludz. Grego- 413

414

Tyle wiadom. że w epoce. nejśw. rozkwitu sztuk i nauk w Europ. imien Aten istot. mniej znan. i mniej pezn. niż za ces. bizantyjsk. długiego. ... -rzu przed zbły. przez Turk.

Martinus Crusius ogłosił owe listy w swoj. dziele głośn: Turco-Graecia

Później dopiero zajęs. się uczon. archeologi. na miejscu. W r. 1825 jenn. fran. a pozw. rządu tur. osiedl. się w Atenach — a gdy rod. poszuk.!: się do Negropontu. Kapucyni zajęli ich miejsce. Kupili od rządu tur.

416 pomnik Lizystratesa (latarnią Demostenesa) a zbudow. obok klasztor - tam zaś kapucyni pierw. stad. pozn. nad Kopr. i nad pomnik. miasta - zarzuci. ię oddzi. ambasad. francus. z Konstantyn. - który ogląd. prac. plane kapucynów i kai. zwrócad. do nieb. wyspa. z wierb Partenon

417 Zjawią się opisy podróżni - zostk. francus.

Odpisz. francuzi nie napotyk. inż żadn. francuz -

418 kod. ... wystarczałeś. grek.

419-420 Znowu armia weneckа zjawiła się w Aten:

strasz. zniszczen. skulptur Partenonu przez Morosini. Grecy uszedł. na statk. wenecy. do Salamini Eginy i inne 3 letni mieszk. ... aż [illegible] r. 1690 przywrócenie powrót i powrót ... do miasta

już w r. 1669 straszli rotę na rzec Turków - ale odsiecz pod Wiedniem zrujnowan. Wszystko poszło za zob. ... Morei = Wenecja znowu zaczęła wojnę

W r. 1687 21 sept. flota wenec. wpłynęła do Pireu

morzem odpłyn. ... ... Ale już 9 kwiet. 1688 Morosini odpłyn. ... zbrany ... Ateny #

Tym razem oręż zajęli doln. miast. Königsmark zwrócił się przeciw Akropo. Ale 26 sept. nieszczęsna bomba zgruchotała Partenon - który przetrwał. już burze wszystkie - 2000 lat - załoga tur. poddała się i wraz z 2500 mieszkań

11. VI. 911 r. a[7]

Znaczenie Aten

Krótka wzmian. o książ. Ks. Orzewsk.: de Athenar. gloria et gloriositat. Atheniensium - Cracov. 905

W którą stud. nadmien. w czem się różni moj pogl. od głów. tezur swej niepospol. pracy.

Mnie w tych uwag. nie [illegible] nawet gród Cekropsa, lecz o to, co [illegible] [illegible] [illegible], która po [illegible] [illegible] wartość [illegible] [illegible] pak. nej [illegible] rozwiąd. Jeśli będą [illegible] konstato. pewn. zasługi -

Pomn. [illegible] [illegible] dziej, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kultu. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dobra [illegible] [illegible] [illegible] religijn: należ. [illegible] najwyż. [illegible] [illegible] [illegible]. Zapew. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] poza dział. [illegible] [illegible] [illegible] wyższ. [illegible] =

[illegible] 1517 - 25 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] miast. ale 26 [illegible] [illegible]

[illegible] ze stat. [illegible] na Akropol. [illegible] Partenon, [illegible] i najpiękniejsz. jakie [illegible] [illegible] [illegible] ulegał [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zachował się – gdy on od [illegible] [illegible] [illegible] przez [illegible] [illegible] [illegible] w 1458 r. [illegible] Akropol przez [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Morosini [illegible] w 1687 [illegible] obraz. [illegible] miał miasto, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obroń. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ten [illegible] [illegible] od sept. 88 – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się na początk. 19 w. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do British. Mus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

11. 4. 911 r. 8 b

Ateny w kult. naz. aż do pocz. rozk. i kult. naszej ery, zat. od Peryklesa. Nadów naz. jak. 1000 lat począt. jedn. z najwięk. zgromadz. pomników architek. i rzeźb. i to prawie samo pierwszorzędn.

Wart. przeczyt. relacje Plut. w żyw. Perykl. Ale nawet przed ukończ. tych pomnik. kiedy Perykl. wygłos. mowę pogrzeb.: zachow. u Tucydyd. – λόγος ἐπιτάφιος – lib. II. c. 35–46 – wygłoszo. przy końc. pierw. ro. wojny pelopon. =

W rozd. 40 znanych wielk. przymio. swoich współobyw. oddaje te nieśmiert. pochwałę: φιλοκαλοῦμεν γὰρ μετ' εὐτελείας καὶ φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας =

A mamy to poręczon: że wszystko, która studi. tej mowy, uważ. ją za wyraz. dokła. swoich własn. usposob. W żadn. in. mieście taka mowa byłaby podobn. niemożliw. bo dobroć i hojność: posiadają: z nieśmiert. geniusz. i natchn. obyczaj. były jedn. z powszechn. rzeczy: jaki. okresy. się zachowa. gdy podziw. przybyw. do Aten =

Grzechodzi: d. dram. sztuki =

Wilamowitz p. 107: Was ist eine attische Tragödie?
eine attische trag. ist ein in sich abgeschlossenes stück
der heldensage, poetisch bearbeitet in erhabenem
Stile für d. darstellg dch. einen attischen bürgerchor
und 2–3 Schauspieler u. bestimmt als teil des öffentl.
gottesdienstes im heiligth. d. Dionysos aufgeführt
zu werden

Die Tragödie ein Buch — p. 124 sq